องค์กรปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

กฤศ พิฐชญาณ์[1]

รองศาสตราจารย์ ดร. มูฮัมหมัดอิลยาส หญ้าปรัง[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นในด้านการพัฒนาท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย นโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย และเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาบรรยายเชิงพรรณนา ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวตามประเพณีของชุมชน เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง การพัฒนาพื้นที่จึงมุ่งเน้นไปที่โครงการด้านศาสนา วัฒนธรรม และการบริการสาธารณะ เช่น การปรับปรุงสวนสาธารณะหรือสนามกีฬา มากกว่าการพัฒนาในเชิงการท่องเที่ยว อีกทั้ง ข้อจำกัดด้านพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของภาคเอกชนทำให้การขยายพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวไม่ได้รับความสนใจ กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องมาจากข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ของพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่เอื้อต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังอยู่ในระดับเริ่มต้นและต้องการการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต ต้องอาศัยทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวชานเมือง และสร้างพื้นที่ทางเศรษฐกิจในพื้นที่

---

[1]นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

[2] อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (กลุ่มวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)

Abstract

This study aimed to examine the role and responsibilities of local administrative organizations in tourism development within the Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization (BKAO), its tourism policies and operations, and propose guidelines for developing the tourism area in Bueng Kham Phroi Subdistrict. Qualitative research methods were used, including document data collection and interviews with six key informants. Data were analyzed using descriptive content analysis, in accordance with the research objectives.

The results revealed that the BKAO plays a role in promoting traditional community tourism, such as the Songkran and Loi Krathong festivals. Therefore, development of the area focuses more on religious, cultural, and public service projects, such as improving public parks and sports fields, rather than on tourism-related development. Furthermore, limited land area, primarily owned by the private sector, has prevented the expansion of tourism areas from receiving attention and establishing concrete tourism policies and operational plans. This is due to the geographical limitations of the lowland area, which does not support the development of natural or commercial tourism destinations.

The tourism development approach in the area is still in its infancy and requires continued support from relevant agencies in the future. All sectors must play a role in developing the area into a suburban tourist destination and creating local economic opportunities.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกการกระจายอำนาจทางการปกครองของส่วนกลาง เพื่อมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบบางประการในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่หน่วยงานในระดับท้องถิ่นดำเนินการแทนส่วนกลาง โดยส่วนกลางจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น ทั้งนี้ การกระจายอำนาจดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการ

ภาครัฐเกิดความคล่องตัวและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สมคิด เลิศไพฑูรย์, ม.ป.ป., ออนไลน์) องค์กรปกครองส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย (1) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (2) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด (3) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น ให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ การท่องเที่ยวและผังเมือง (4) การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมหรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (5) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ (6) มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบลเว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (7) ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (8) อาจขอให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (9) อาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อกระทำกิจการร่วมกัน (องค์กรปกครองส่วนตำบลตะโละกาโปร์, ม.ป.ป., ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมุ่งเน้นการศึกษาการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนา ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในอนาคตเพื่อยกระดับและพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในอนาคต อันจะส่งผลให้การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อศึกษานโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะบทบาทหน้าที่ นโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก (In-depth interviews) ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการท่องเที่ยวและกีฬา อบจ. ปทุมธานี จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลา พื้นที่ในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีการพัฒนาพื้นที่ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ได้แนวทางที่เหมาะสมต่อการพัฒนาพื้นที่ในเขตตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

3. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

4. องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย ใช้เป็นข้อมูลสำหรับกำหนดแผนพัฒนาตำบลบึงคำพร้อย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ ใช้เป็นแนวคิดหลักในการศึกษาเรื่อง องค์กรปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมีรายละเอียดดังนี้

การกระจายอำนาจ หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรด้านการบริหารจัดการของรัฐบางส่วนไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำเนินการบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานตามนโยบายท้องถิ่น โดยไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของราชการส่วนกลาง หากแต่อยู่ภายใต้กรอบการกำกับ ควบคุม และตรวจสอบตามกฎหมาย ทั้งนี้ หลักการกระจายอำนาจมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานโดยยึดหลักการ (ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการจัดทำ “แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ขึ้น ซึ่งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ดังนี้

1.1 ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

1.3 ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็น

ธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

5. จัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

นอกจากนั้น กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดให้มีการจัดทำ "แผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ" ขึ้น โดยกำหนดให้แผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจมีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังนี้

1. รายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ กรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

2. หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนด ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

3. รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็น เพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ราชการส่วนท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจมุ่งเน้นให้องค์กรส่วนท้องถิ่นดำเนินงานภายใต้รูปแบบการกระจายอำนาจที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ ควบคู่กับการถ่ายโอนภารกิจ ทรัพยากรและอำนาจหน้าที่จากส่วนกลางอย่างเหมาะสม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของ

พื้นที่ ทั้งนี้ หลักการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพยังจำเป็นต้องอาศัยกลไกและรูปแบบของการกระจายอำนาจเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานให้มีความชัดเจน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และข้อมูลเอกสารเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในการรวมกลุ่มอาชีพเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่เขตมันบุรี โดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการท่องเที่ยวและกีฬา อบจ. ปทุมธานี จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้การสังเกต การสำรวจ การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรงตามสภาพจริง และเพื่อให้ได้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างแท้จริง โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสำรวจ การสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลมาจากข้อมูลเอกสารและข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่ออธิบายให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัยในการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การจัดประเภทข้อมูล (typological analysis) นำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ สิทธิเกียรติ์ เจนวนิช นายกองค์บริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคล วันที่ 4 พฤศจิกายน 2568) กล่าวว่า “... พร้อมทั้งสนับสนุนให้สร้างแหล่งท่องเที่ยวของตำบลตามทุนทางธรรมชาติหรือทางกายภาพในพื้นที่ ด้วยการสร้างแลนด์มาร์กตามงบประมาณที่มีเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งศูนย์รวมการออกกำลังกายของคนในตำบลบึงคำพร้อยแต่ยังไม่ได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์..”

ทุเรียน พ่วงพูล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 31 ตุลาคม 2568) กล่าวว่า “...บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 จะมีหน้าที่ในการช่วยส่งเสริมชาวบ้านและสนับสนุนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อยเพื่อให้เกิดความเจริญในด้านต่าง ๆ มากขึ้น..”

เตือนใจ เคหะวัน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 31 ตุลาคม 2568) กล่าวว่า “...เพราะส่วนมากองค์การบริหารส่วนตำบลจะเน้นประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นเอง เช่น แนะนำลูกบ้านให้นำสินค้าไปจัดจำหน่ายหรือออกร้านในกิจกรรมประชุมผู้สูงอายุ รายงานประจำปีต่าง ๆ หรืองานลอยกระทงที่จัดขึ้นเองในท้องถิ่นเท่านั้น...”

นะที ชื่นจรูญ กำนันตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 31 ตุลาคม 2568) กล่าวว่า “...เนื่องจาก ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้มีงบประมาณเป็นของตัวเอง ส่วนมากจะต้องอาศัยงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับ ในพื้นที่ประชากรส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรมเป็นหลักและไม่ต้นทุนทางธรรมชาติ ส่งผลให้สถานที่ท่องเที่ยวล้วนต้องมาจากการพัฒนาของท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น…”

จรัสพงษ์ สระแก้ว ผู้อำนวยการกองการท่องเที่ยวและกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 5 พฤศจิกายน 2568) กล่าวว่า “..ดังนั้น ในส่วนบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อย จึงยังไม่มีแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเลย...”

ชี้ให้เห็นว่า บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งยังประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น อีกทั้งลักษณะทางภูมิศาสตร์ในพื้นเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมต่อการเพาะปลูก ไม่ว่าภูมิศาสตร์ที่เป็นภูเขา แม่น้ำหรือทะเลที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความหลากหลายและเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ในอนาคต

2. นโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

นะที ชื่นจรูญ กำนันตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 31 ตุลาคม 2568) กล่าวว่า “...ด้านนโยบายมีแค่การส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ เท่านั้น เนื่องจากพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยและไม่มีต้นทุนทางธรรมชาติ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินการเฉพาะจัดกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่นเท่านั้น เช่น วันเด็ก วันลอยกระทง วันสงกรานต์...”

สิทธิเกียรติ์ เจนวนิช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 4 พฤศจิกายน 2568) กล่าวว่า “...ในการพัฒนาพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำ พร้อยเป็นไปได้ยาก เนื่องจาก พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ทางการเกษตรซึ่งยากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว...”

ชี้ให้เห็นว่า นโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ยังไม่มีการดำเนินการใด ๆ ด้านนี้ เนื่องด้วย ปัจจัยพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวประกอบกับเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

3. แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย ยังไม่มีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพียงแต่เป็นการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในการเป็นสถานที่พักผ่อนหรือพื้นที่ทำกิจกรรม เท่านั้น ซึ่ง นะที ชื่นจรูญ กำนันตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 31 ตุลาคม 2568) กล่าวว่า “...พื้นที่ในตำบลบึงคำพร้อยไม่มีต้นทุนทางธรรมชาติ ดังนั้นหากต้องพัฒนาให้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวต้องพัฒนาโดยการสร้างจากมนุษย์ อีกทั้ง การจัดหางบประมาณเพื่อการพัฒนาหรือเชิญชวนภาคเอกชนร่วมลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาด้านศาสนาและวัฒนธรรมต่าง ๆในพื้นที่มากกว่า..”

สิทธิเกียรติ์ เจนวนิช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 4 พฤศจิกายน 2568) กล่าวว่า “...ประกอบกับตำบลบึงคำพร้อยเป็นพื้นที่ที่ยังขาดอัตลักษณ์ที่เด่นชัดทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวได้ ดังนั้นแนวทางที่เห็นผลประโยชน์สูงสุดน่าจะเป็นการพัฒนาด้านการบริการสาธารณะ เช่น สนามฟุตบอลในสวนสาธารณะบึงคำพร้อย...”

สถิตย์ คุ้มวงษ์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 (สัมภาษณ์ส่วนบุคคลวันที่ 31 ตุลาคม 2568) กล่าวว่า

“...อีกทั้ง พื้นที่ในการกำกับ ดูแลค่อนข้างน้อยเพราะส่วนมากจะเป็นพื้นที่ของภาคเอกชนที่นำไปสร้างเป็นหมู่บ้านจัดสรรไปหมดแล้ว ทำให้การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นไปได้ยาก...”

ชี้ให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย ไม่มีต้นทุนทางธรรมชาติที่โดดเด่นและยังขาดอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถใช้ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวได้ การพัฒนาพื้นที่จึงมุ่งเน้นไปที่โครงการด้านศาสนา วัฒนธรรม และการบริการสาธารณะ เช่น การปรับปรุงสวนสาธารณะหรือสนามกีฬา มากกว่าการพัฒนาในเชิงการท่องเที่ยว อีกทั้ง ข้อจำกัดด้านพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของภาคเอกชนทำให้การขยายพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวยิ่งเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังอยู่ในระดับเริ่มต้นและต้องการการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต

การอภิปราย

บทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ที่เด่นชัด เนื่องจากข้อจำกัดด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา แม่น้ำ หรือทะเลที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของธัณย์สิตา บุตรจินดาเวศย์ และสุกิจ ชัยมุสิก (2565) บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ คือ ชุมชนท้องถิ่นควรส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงคุณค่าของ สิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดให้ชุมชนเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือถึงปัญหาของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยยังคงอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีการจัดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและเพียงพอสำหรับ นักท่องเที่ยว และดังนภสร ณ ป้อมเพชร และ ธีรภัทร กิจจารักษ์ (2567) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยจำเป็นต้องประยุกต์ใช้และบูรณาการแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมจึงจะทำให้การบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของชาติได้ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะสามารถสร้างพฤติกรรมความสัมพันธ์ระบบเครือข่าย การให้และเสาะหาข้อมูลและการสร้างแรงจูงใจอันจะนำไปสู่การวางแผนและการจัดองค์กรที่ดีในอนาคต ดังนั้น บทบาทองค์กรส่วนท้องถิ่นจึง

กล่าวได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้เติบโตอย่างยั่งยืน

นโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องมาจากข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ของพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่เอื้อต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา นาคปฐม และคณะ (2562); เพ็ญสดใส นิสสัยสุข และคณะ (2563) กล่าวว่า พัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นให้มีความสวยงามปลอดภัย ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้หลากหลายการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความสงบ สนุกและอบอุ่น พัฒนาเทคโนโลยีและสารเทศเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองโบราณและพื้นที่เชื่อมโยง และสร้างความร่วมมือในการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างยั่งยืน การประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนพื้นที่เมืองโบราณเชียงแสนและพื้นที่เชื่อมโยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อยเป็นพื้นที่ที่ยังไม่มีต้นทุนทางธรรมชาติที่โดดเด่น และขาดอัตลักษณ์เฉพาะตัวที่สามารถนำมาใช้เป็นจุดเด่นหรือจุดขายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ให้มีความพร้อมต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของสมลักษณ์ บุญณรงค์ และคณะ (2568) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้งบประมาณสนับสนุนควบคู่กับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างเอกลักษณ์และจุดเด่นให้กับท้องถิ่น นอกจากนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรคำนึงถึงการจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเข้าถึงพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย รวดเร็วและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น เช่น ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบการสื่อสาร และระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นจึงเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนของพื้นที่ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน ยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมท้องถิ่นและกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ธง คำเกิด และคณะ, 2564)

สรุป

บทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อยยังไม่ปรากฏความโดดเด่นอย่างชัดเจน เนื่องจากข้อจำกัดด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา แม่น้ำ หรือทะเลที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติได้ อีกทั้งยังประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีศักยภาพเพียงพอในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมมากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อยจึงยังไม่มีบทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ที่เด่นชัด

นโยบายและการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อยยังไม่ปรากฏการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ของพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่เอื้อต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ อีกทั้งลักษณะพื้นที่ดังกล่าวเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า ส่งผลให้แนวนโยบายและแผนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ยังอยู่ในระดับเริ่มต้นและไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อยยังอยู่ในระยะเริ่มต้น เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวไม่มีต้นทุนทางธรรมชาติที่โดดเด่นและยังขาดอัตลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน การพัฒนาพื้นที่ในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นไปที่การดำเนินโครงการด้านศาสนา วัฒนธรรม และการบริการสาธารณะเป็นหลัก แต่ยังไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนให้เกิดการท่องเที่ยวในเชิงเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลบึงคำพร้อยจึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ ที่เกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย ควรมีบทบาทที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยว ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือทั้งภาครัฐ

ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่

2. องค์กรปกครองท้องถิ่นควรมีนโยบาย แผนงานในการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรมีแผนงานเฉพาะหรือยุทธศาสตร์การดำเนินการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อยอย่างชัดเจน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ภายใต้การสนับสนุนและให้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ตำบลบึงคำพร้อย เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

2. ควรมีการศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

3. ควรมีการศึกษาการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่

4. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (ม.ป.ป.) ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้น วันที่ 30 ตุลาคม 2568. จาก https://shorturl.asia/4MC5P

องค์กรปกครองส่วนตำบลตะโละกาโปร์ระยอง. (ม.ป.ป.). อำนาจหน้าที่ของเทศบาล. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2568 จาก https://shorturl.asia/VEFep

ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551

ปริญญา นาคปฐม และคณะ. (2562). วิเคราะห์ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 27 ฉบับที่ 54 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562)

เพ็ญสดใส นิสสัยสุข และคณะ. (2563). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนพื้นที่เมืองโบราณ เชียงแสน และพื้นที่เชื่อมโยงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน, วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563).

สมลักษณ์ บุญณรงค์ การุณย์ อินทวาส มณีรัตน์ สุขเกษม และ วงเดือน จันทร์พงษ์. (2568). การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยทุนวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนพฤฒพลังชุมชนตำบลเนินหอม จังหวัดปราจีนบุรี, วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่, ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2568.

ธง คำเกิด พลารัก ไชยโย เพียงฤทัย และคณะ. (2563). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนโดยองค์กรแบบพหุภาคี ชุมชนวังยาง จังหวัดสุพรรณบุรี, วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนา เชิงพื้นที่, ปีที่ 12 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2563.

ธัณย์สิตา บุตรจินดาเวศย์ และสุกิจ ชัยมุสิก. (2565). บทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ . วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2.